

UGAASO

QISO / NOVEL

W/Q MAAG CUMAR

UGAASO: Qiso jaceyl oo dhab ah. Novel cajiib ah oo si farshaxnaysan loo diyaariyey

© Maag Omar, 2019

Buuggaan lama badin karo, waxna lagama bedeli karo, loomana isticmaali karo habwalba oo faafin kara xogta ku qoran buuggan, dib looma qori karo, wax ka baxsan akhrisna looma isticmaali karo.

Daabacaddii 1aad, 2019.

Muqdisho, Soomaaliya.

Waxa daabacday: Yalax Printing

Ciddii talo, tusmo ama aragtiwadaag doonaysa in ay qoraaga la wadaagto, waxa ay kala soo xiriiri kartaa:

Gmail:-maaghonest@gmail.com

Twitter: *Maag Omar* /

Facebook: *Maag Omar*

HIBAYN

Buuggaan waxa aan u hibaynayaa dhamaan dhalinyadda guurdoonka ah meel walba oo ay dunidaan ka joogaan.

MAHADNAQ

Waxaa mahad u sugnaaytay Allahii na abuuray, naga dhigay Islaam, naga dhigay Bini'aadam leh caqli aan ku kala garanno waxa xun iyo waxa fiican. Allahaas oo na siiyay awood aan ku dhaqdhaqaaqno iyo nimcooyin kala duwan oo aan la soo koobi karin. Waxa aan u mahad naqayaa asxaabtayda qaaliga ah oo igu dhiirrigeliyay inaan qoro buuggan la macag baxay UGAASO.

Waxa aan si khaas ah ugu mahad-naqayaa xaaskayga qaaliga ah oo ila garab istaagtay diyaarinta, isku-duwidda, soo-saarista iyo xog uruurinta buuggaan. Waxa aan sidoo kale u mahadnaqayaa dhammaan asxaabtayda meel walba oo ay joogaan kuwa igala socdo barta aan baraha bulshada ku leeyahay sida: Twitterka, Facebooka, instagram, blogspot, google+ iyo kuwa kale oo aan la soo koobi karin, kuwaas oo igu dhiirrigeliya in aan sare u qaado qorista oo aan soo saaro buuggaan. Soo saarista buuggaan waxa iga kaalmeeyay, garab aanan illoowi karinna I siiyay dad aan la'aantood qisadaan qoreyn Waxa aan mar labaad u mahadnaqayaa cid kasta, oo tan iyo intii

aan qoriddiisa waday i garab taagneed, iga saacidaysay sidii aan mar u soo bandhigi lahaa qisadaan.

Waxaa kale oo aan u mahad celin ayaa inta ruux ee buugga soo akhriyay, I siiyay talooyin, kuwa wax-ku-ool ahna ku soo kordhiyay. Waxa aan si kal iyo laab ah ugu mahadnaqayaa guud ahaan cid kasta oo si toos ah iyo si dadban ba wax ugu darsaday buugga. Idilkood waxa aan leeyahay abaalkiinna ma gudi karo balse waad kala abaal saraysaan:

---00-----0---0---0-----000---000---

- Jacayl dhiig ma lagu qoray?
- Weli dhuux ma loo shubay?
- Qofna saanta dhabarkiyo
- Ma u dheegey feedhaha?
- Dhabannada cad laga jaray
- Hadalkii ma lagu dhigay?
- Xinjir aan is dhalan rogin
- Midabkeedu dhiin yahay
- Laga dhuray halbowlaha
- Weli dhiil ma lagu shubay?
- Laba mays dhansiyeen
- Sida dhayda xoolaha
- Dhag dhag maw wadaageen?

--- Abwaan Hadraawi---

UGAASO CAAGANE

-1-

UGAASO CAAGANE WAA GABAR QURUXBADAN, waa gabar uu Alle ku manaystay qurux, waa dhuubo dhex yar leh midabka casaanka mugdiga ah oo waa maareen xigeenka ama mas ciideedka, waa qalanjo qoor dheer kala baxsan oo dhererkeeduna dhexdhaxaad yahay, waa laafyo wanaag sinaha ka socota oo aad u xarago badan, waa miisaan khafiif fudud oo aan buurnayn, waa mid aan xalus lahayn, colool kuusan lahayn, waa gabar jirkeeda xaadda dabooshay, lehna timo jilcan oo dhabarka sii dhaafaya. Waa qalanjo kala furfuran oo aan ahayn mid kuusan oo isku jirta, waa mid qaarka sare u wayn leh xabad taagan, tangiigan o aad moodo inuu yahay mid ka soo dhexbaxaya dharka ay xirantahay, afka horna uu ku leeyahay caarad falaar lamood ah oo riixiya wax walboo lagu dahaaro.

Waa indho dareeraleey leh suniyo fiiqfiiqan, aad u qoran oo u eg qaanso aad loo qurxiyey, dhabano dhaldhalaalaya, ilko siman lagu dahaaray bushimo siman oo lagu jaan goyey wajiga, waa gabar Alle u

hibeeyey qurux aadmi, ruuxii jaleeca aan ka daayn eegmada, raga waali ku ridda goorta ay hor socoto ama ay hareer mareyso.

Waa gabar lagu barbaariyey dhaqanka suuban iyo diinta Islaamka, waa gabar ammaanteeda dariska iyo qaraabada carabka ku haayeen, oo aan sinnaba loo dabooli karin wanaagga, quruxda iyo xishoodka uu rabbi u hibeeyey.

Waa gabar leh dabeecad loo riyaayo asluub, deganaan, dabci wanaagsan, waji furfuran, bashaah ah, cuqdadna aan aqoon, ixritiraam badan, aad u degan xasiloona, waa gabar quruxdeeda iyo baarinimaddeeda soo jiidatay kalgaceyl gaar ah oo waalidka u qabaan, waa gob gobi dhashay, oo waxaa dhalay Aabe ka tilmaaman bulshada, waa mid qura oo ay dhaleen laamanaha Cuddoon & Caagane. Waa innan heshay jaceyl iyo nolol qurxoon, waxa ay la barbaartay qurux, dabci & akhlaaq suuban.

.

DEEGAANKKEEDA

-2-

UGAASO CAAGANE WAA SAGAAL & TOBAN JIR ku dhalatay dalka, gaar ahaan magaalada Janaale oo ah magaalo ka tirsan gobolka Shabeelaha hoose.

Janaale waa magaalo dhoobeeyda ah, waa magaalo cagaaran, dhira badana wa ay ka baxaan, waxaa mara wabiga labaad ee dalka waa “wabiga shabeela”, dhanka bariga fog waxaa ka xiga buurta Marka cadeey oo ah mid muqaal ahaan aad u bilicsan, waana mid soo jiidanaysa qof eegaya quruxda buurta. Waa magaalo ay ku yaalaan aseendooyin waaweyn (beero) oo tacabka waxsoosaar-ka ku caanbaxay, waa magaalo fac weyn oo ay aad u maalgashan jireen ganacsada taliyaaniga aha ee dalka ku noolaa.

Irdaha laga soo galo magaalada waxa jara wabiga shabeelle iyo kanaalo ku wacan ildoogsiga, hareeraha laamigana soo gala magaaladana waxaa ka baxa oo ay caan ku tahay geedka qumbaha, geedo kale oo aad u waaweyn iyo geed mireedka

qumbaha, geedka suufka ee Kabooga-ha loo yaqaano ayaa ah mid magaalada daafadeeda aad uga baxa.

Janaale waa deegaan doogga ah, udgoonka, saxansaxada iyo cimiladeeduna tahay mid saxan, waa magaalo ay deggaan dad nabadda jecel oo beero qodoto & xoola dhaqato ah.

Waa deegaan uu Alle ugu deeqay Wabi biyihisu qul qulayaan bilaha sanadka oo dhan, fursaddaa dahabiga ah ayaa sabab u noqotay in dadka deegaanka ah ay ku tiirsanaadaan dhaqashada xoolaha iyo tacabka beeraha, islamarkaana ay tacbaan beeraha xilli kasta siiba qdrada, Haruurka, Geedmiroodka iyo noocyada kale ee Fawaakihida.

Dallaga ay aadka u tacnbaan waxaa ka mid ah Yaanyada, Basasha, Barbarooniga, Kabsarcaleenta, Basbaaska, Bocorka, iyo waxyaabaha kale oo la midka ah. Sidoo kale dhanka fawaakihada ama qudaarta aan la karin ayuu gobolku caan ku yahay, iyo miraha sidda Cambaha, Muuska, Isbaandheyska, Canabka. Babaayga, iyo Qaraha.

NOLASHA REERKA

-3-

UGAASO WAXA DHALAY QOYS WACAN, Aabe **Caagane** waxaa nin bashaash ah, farxaan ah, dadkuna ay aad u jecelyihiin, aan islaweyni lahayn, bulshaawi dadka soo dhexgala, aad baana looga yaqaan deegaanka, waxa uu caan ku ahaa nabaddoonimadu, laguma baran afxumo, dulmi iyo dirdiroomlaniimo, waxa uu ahaa qof dulqaad badan, jecel nabadda, wadajirka iyo walaalnimadda.

Waxa uu ahaa barre wax ka dhiga dugsiga Hoose/Dhaxe ee magaalada, waxa uuna galinkii dambe ka shaqeyn jiray carwo yar ee uu lahaa oo qalabka korantada ku shaqeeya lagu iibin jiray.

Ka sakoow Aabenimadu, asaga iyo inantiisu waxa ay labaduba ahaayeen kuwa saaxiibo ah, dalxiisa, waqtiyo badan isla qaata kana sheekeysta mustaqbalka nolasha reerka, mararka qaar waxaa ka agdhawaa dhankeedana ka wadi jirtay gorfeynta talada, dhoolacadeynta iyo sheekada hooyo Cuddoon oo ah xaaskiisa.

Farxad, rayrayn iyo nolol qurxoona ayaa ay ku noolaayeen, waxa ay ahaayeen kuwa ka tilmaaman

deegaanka, kuwa ku sifooway darajeynta dariska, asluub wanaaga, faayadhowrka, farxadda, daryeelka & garabsiinta kuwa liida. Waxa ay aad u jeclaayeen deegaanka, ku nool nolol farxad leh, bashbash iyo baraare.

Waxa ay ahaayeen kuwa haysta farxad iyo nolol tii u saraysay, kuna qancan nolashooda, deegaankooda, dariskooda.

Hooyo cuddoon waxa u oodnaa tiro ari ah, sidoo kalena waxa ay tacban jirtay beer yar oo aan ka fogeyn magalaada oo ay ka soo saari jirtay qudradda iyo haruurta. Mararka qaar waxaa wehel u noqon jirtay oo beeraha u raaci jirtay gabadheeda ugaaso.

DHIILO COLAADEED

-4-

WAQTIGA IYO WAAYUHUBA WA AY isbedelaane, maalimahii wacnaa ee nolashooda, farxadooda iyo deegaankoodaba waxaa galay qalqal sababay dhiilo colaad sokeeye ah taasoo saameyn ba'an ku reebtay dadka iyo deegaanka guud ahaan.

Dilka, dhaca, kufsigu, boobka, cunsuriyaynta, takooru, eexda ayeey bulshadu martigelinaysay, xaaladahan ayaa sababay in boqolaal qoys ay ka barakacaaan magaaladii qurxoonaayd oo ay ka baxsadaan colaadaha iyo abaaraha ka jiray deegaanka.

Qoysas badan oo aan wax hanti ah haba yaraadaane haysan baa xooshada ka dhistay duleedka Muqdisho gaar ahaan agagaarka jaamacaddii hore ee Lafoole.

Si kastaba ha ahaatee, Cuqaasha, Culimada, Indheergaradka iyo Duubabka deegaanka waa ay u taag waayeen xalinta mushkiladda colaadeed, xaaladuna waxa ayna noqday mid faraha ka baxday oo ay u taag waayeen xakameynteeda.

Marba gacan ku haynta magaalada reer baa qabsanayey, kuwa baa laga cayrinayey, isbitaalada iyo goobaha caafimaadka waxa ay noqdeen kuwa hakad ku yimaaday howlahii ay u fulinayeen dadkooda.

Waxbarashadii waa ay joogstay waayo macalimiin badan baa ka qaxay magaalada, sidoo kale sicir barar xagga maciishadda ah baa circa isku shareeray, dadku waxa ay waayeen wax ay cunaan.

Haraaridiga hubka, gumaca madaafiicda, fooqa rasaastuna waa mid si teelteel ah u warnaa laamiga.

Buundooyinkii wabiga lagu talaabayey kuwa baa burburay. Magaaladuna wax ay noqotay mid mugdi ah oo korontadii baa go'day, adeega korantaa oo ay dad badani ku tiirsanayeen waxa ay noqdeen mid hakad ku yimaaday.

Dhiilo colaad saameynteedu waad taqaanaaye dad badan oo aan waxba galabsan baa aano qabiil iyo aargadashu qaldan loo dilay, taasoo inta ku harsaneed magaalada ku kaliftay in ay ka cararaan inta aan dhibta qabsan.

- *NIN HADUU HALAYAY HORE AHAA
HUGUN MARKUU YEEDHO.*

- *OO UU HAWSAR KIISII XUMAA HORE USOO QAATO.*
- *HOLAC IYO DAGAAL LAGU DHINTAA LAMA HURAANWEEYE.*
- *HANGAF DUMAR KA O WADA SITAA LAMA HURAANWEYE.*
- *DUUNYADOO HABEEN LALA TAGAA LAMA HURAANWEEYE.*
- *HUBKOO LAYSU QATIYO DILKUBA LAMA HURAANWEEYE.*
- *INAAN SHIISHKA KULA HAYBSADAA LAMA HURAANWEEYE.*
- *HOYGAAGA OO LAGA QAXAA LAMA HURAANWEEYE .-- [CAYDIID MUXUMED]*

SOCADAALKII REERKA

-5-

WELWELKA UGU WAYNAA EE AABE
Caagane qabay ayaa ahaa baqdin uu ka
qabay in la bartimaameedsado reerka oo
la fara xumeeyo Ugaaso & xaaskiisa, maadaama ay
meleeshiyaddu bililiqo u gaysanayeen dadka
deeggaanka, gabdho badan ay kufsanayeen.

Waxa uuna la tashi la sameeyey xaaskiisa Cuddoon
oo si aad ah bay u gorfeeyeen xaaladda rasmiga ee
taagan, go'aankuna waxa ay ku gunaanudeen in ay
u qaxaan magaalada Marka. Talo wadaag ka dib,
waxaa la go'aamiyey in la qaxo.

Aroortii hiir hore bay kallaheen, oo markii oogga
hore oo isaga qorraxda ka soo horreeya ilaa laba
saac istaagay bay ka dhaqaajiyeen, waxa ay sii
kallahaanba, markii la kala gartay nin iyo geed oo
waagii si fiican u dillaacay bay yara nasadeen,
xooga yar ka dib ayeey ka sii dhaqaaqeen, iyagoo
rucleynaya oo doonaya inta qaboobada ah in ay
jaraan masaafo fiican, Tuulooyinka dhowr ah oo
muddo ay ka maqnaayeen dadkii lahaa bay soo
dhex jeexeen, baqdintana marba marka ka

dambeysay waa ay u sii siyaadaysay oo gambasho & rucleyn bay is raacinayeen.

Deegaanka ay isaga gudbayeen ayaa waxaa soo gaaray bur bur xooggan, iyadoo aboorku uu dhulka dhigay carshaantii halkaas ku taallay.

Waxaa sidoo kale dhibaato soo gaaray beeraha oo geed yahuudkii baa is qabtay, maadaama in muddo aan wax daryeel ah helin.

Barqadii markii la gaaray oo ay jareen masaafu dheer kana tallaabeen kanaalo, jeexeena tuulooyin dhowr ah bay cadceeddii ku soo kululaatay illeen xilliga jilaal buu ahaaye, waa goor cadceedu kuleelkeedu la yaraysan karin, markaas bay bilooween in ku nasteen geed yahuunda (raamboow-ga) harkiisa ama hooskiisa.

Markii ay xoogaa qaboobeen waa ay ka sii socdeen harkii, markii ay qorraxdii dushooda timidna go'yaashoodii bay madax saarteen oo sii hagoonsteen, markii ay qorraxdu aad u kululaatay oo neeftii la isku xiray oo geed nuuxsada la waayey waxa ay bilaabeen in ay hadba geed xoogaa foodda galiyaan markii ay qabow dareemaanna ay ka sii dhaqaajiyaan.

Ugaaso socodkii bay gaabisay, waa qof aan abid socdaaline, jirkeedii baa is jaray waxa ay biloowday in ay luudo, laafyihii qurxoona ee sin ku

laafyeenta ahaa waa ay gabtay, Alle waqtiga ciil badanaa!!, in ay ooyso bay ku dhawaatay, Ugaasoeey ha ooyine aamu bay hooyo Cuddoon ku maaweelisay.

Abaare koowdii & barka salaaddii duhur bay geed harweyn hoostiisa duhurkii iyo casarkii is raaciyeen oo dabadeed xoogaa is legdeen iyagoo sugaya inta qorraxdu gudbayso oo neecawda baddu soo dhacayso, a ku dhawaad hal saac ayeey Ugaaso iyo Hooyo Cuddoon heleen hurdo daaltir ah, Aabe Caagane ilaalo buu ka hayey waa uu ku dul meereysanayey teedna halkii bay sii carraabeen.

Qorraxdii markii ay qabowday galinkuna galab noqday bay sii laba lixaad sadeen oo inta ay marada xayteen bay saanta boobeen, maxaa yeelay waxa ay ku tala galeen inta qaboonada gelinka dambe in ay masaafo dheer gooyaan, magaaldaana ay lugta geliyaan.

Waxa ay lugta boobaan, rucleeyaan, hareerahana ay iska eegaan bay ku soo dhaceen maleeshiyo...

FILAN' WAAGII ASIIBAY

-6-

WAXA AY LUGTA BOOBAAN, rucleeyaan, oo hareerahana iska eegaan, nasiib daro waxa ay ku soo dul dhaceen wado ay xiro ku lahaayeen maleeshiyo, cabsi wadna gariir ah iyo tartar ayaa kuwada dhacay.

Ugaaso naxdin daraateed aydoo ka baqanaysa in la faraxumeeyo ama la dilo, jirkeeda jareys ayuu biloway, hooyo Cuddoon waxa ay u naxaysay in seygeeda oo ay aadka u jecleed laga dilo.

Istaaga! Oo xabadda dhulka dhiga, baa lagu yiri, mid maleeshiyada ka tirsanaa baa xabad ooda uga qaaday ilaa uu ka dhameeyo qasnadda, waxa uu halkaas ku diley Aabe Caaganne.

Cuddoon & Ugaaso, Baroor iyo tolbeelayeey, wax aan ahayn waa ay ay awoodi kari waayeen, intaas looguma ekeenine si safmar ah baa loo fara xumeeyey labadooda.

Ugaaso gabarnimadeedii goobtaasi bay ku wayday oo Maleeshiyadii baa maryaha ka furtay, dhowr

qof waa ay isagu bedeleen ilaa ay ka suuxdo neefna laga waayo, illeen daal hore, haraad, gaajo, tiiraanyo, xanuun iyo raga oo tobaneeyo isaga dambeeyey baa kulmay taasoo sababtay in ay in muddo ah hawada ka maqnaato.

Colkaa badan iyo biyo kaa badaniba waa ku harqiyaane.

Kufsi wadareed looguma ekeynine, sharaf dhac, iyo tiiraanyo aanay abid iloowin baa ku dhacay, oo aabaheed baa lagu hor dilay, hooyadeedna ayadoo arkeysa waa lagu fara xumeeyey weliba si kufsi wadareed ah, ayadana ilaa ay ka suuxdo ayaa la heystay.

Argaggax, murugo, iyo maalin mugdi u ah bay u aheyd, mana ahayn waxa ku dhacay wax ay ay filanaysay ama wax ay iloowi karto...

GABALDHAC

-7-

GABALDHACII AYEY SOO NAAXDAY
ayadoo dhabta hooyeed saran, hooyana ay
ilmeenayso, waxa ay go'aansadeen in ay
isaga tagaan meydka Caagane, oo ay ka tagaan
goobtan khatarteedu badantahay.

Markii aaskii madoowaday bay kasii guureeyeen,
waxa ayna bilooween in ay si tartiib tartiib ah u
socdaan oo shanqarta dhagaystaan bal in ay jabaq
dadka maqlaan ama qori dhawaaqiisa.

Dhulka waa buuro halisteeda leh, u baahan
taxadda. qaabkii hore si ka duwan bay sameeyeen,
waxa ay diyaarsadeen yadd [garuun iyo tooreey]
ileen nin rag ah lama socdee, way ku qasbanaadeen
in isku hubeeyaan tooreyda iyo garuunga.

Geesinnimo iska raadin dabadeed, labadaba waxa
ay waayeen kartida ah in aasaan meydka oo anay
meel cidla ah uga taagin, in cabaar ah marka ay

socdaanba dib bay u soo eegaan illaa markii dambe ay u ka mirqadeen.

Goor dambe oo ay dadku kala seexdeen ayeey magaalada Marka soo galeen, mana jirin cid ay ka garanayaan oo ay u martiyaan, xitaa ma jirin hal qof ay ka garanayeen, waxa ay seexdeen derbiga isbitaalka guud ee magaalada.

Waxaa ku toosay oo arkay shaqaalaha ka shaqeynayey isbitaalka, xog wareysi kadib Shaqaalahii ay soo qaaday meydka Caaggane oo si muslimimo ah u aasay, sidoo kale wax ay si bilaash ah ku daaweeyeen hooyo Cuddoon iyo inanteeda.

Dhowrka isbuuc o ay isbitaalka ku jirtay Ugaaso, waxaa kaliya ku wehlinayay hooyo Cuddoon oo ayana dhibane u aheyd kufsi wadareedka, inkastoo ay ka adkeysi fiicneyd inant.,

Dhibaataada weli waa ay sii taagneed, ileen shaqaalaha isbitaalka daawada kaliya bay ka saacidayeen, hooyo Cuddoon mar cunno raadis iyo mar ay ag joogto oo ay ilaalinayso inanteeda ayeey u dhaxaysay. Nasiino, hurdadii iyo maalaayacnigii sheeka baraleyda iyo kaftanka ahaa ma jirin,

Waxa dusha ka koray mas'uuliyadda reerka, waana marka ugu horeysay oo ay masuuliyadda reerka dusha u rogoto inta ay nooleed. waxa ay

kaliya awooday in soomaalida ay dhexgasho oo u gacan hoorsato ileen qof buka baa meel u jiife.

Ugaaso iyo hooyadeed nolol adag baa u xigay.

LA NOOLAASHAHA TIIRAANYADA KUFSIGA

-8-

UGAASO DACIIFNIMO, DAAL IYO
awood la'aan ayeey dareentay, waxa ay ay
ku sigatay in ay naafoowdo.

Dhibka marka uu ku dhacay kadib, waxaa ka tagay dareenkeedii oo dhan, waxa ayna taallay dhulka oo ahaa mid bacaad ah, intaa waxaa u sii dheeraa ayadda oo ka naxday fadeexaddii ay la kulmantay, hooyaddeedoo horteeda lagu faraxumeyey iyo ayadda oo ku waysay sharaftedii in mudda ah ay dhowreysay, goobta dhacdadaan ka dhaceysana uu yaalay meydka Aabaheed oo ay ifka ugu jecleyd.

Marnaba kuma fikirin in ay la kulmeyso dhacdadaan fadeexada ah oo naxdinta badan leh. Dhibkan loo geystay waxaa uu xoojiyay go'aano ay ka qaadatay nolasheeda, waxa ay ku laba qalbisay in ay la fogaado fadeexadeeda oo ay qabato meel aanan cid garanaysa joogin, mararka qaarna waxa ay ka fekertaa sidda ay ku suurageli karto in ay hooyadeed meel cidla ah uga tagto.

Muragada ku habsatay ayaa ka dhigtay gabar ka soocan mujtamaha, aamusan, feker badan, ilmeysa goor walba oo ay soo xasuusto.

Dhiigya cabyadii Aabaheed dilay & nimanka dhibka u geystay ayada iyo hooyadeed oo aan gacanta lagu soo dhigin, cid raadisana ay jirin, Ciilka iyo carada ay ka qaatay arrintaan aad buu u xooganaa waxa ay ku cawaadaa tixdan..

- *Kii ii geystey naar buu ku geli goobta aakhiro'e*
- *Ifkakan kaan lagaga goyn marbaa laga gudaayaaye*
- *Geeri waa kadaran yahay kufsigu Guullaa maanacayee*

Riyooyinkii ay lahayd oo dhan baa gabaabsi galay, welwel iyo walbahaar aduunyo baa ku habsaday. Dhab ahaanti dunida waa meerto waana harka labadiisa gelin waxa ay faraxdoo qososha, faceeda ugu sareeyso manta ayeey la taaheysaa dhibato wayn oo leh xanuun & dhanaba hays aan kala go' lahayn, naxdin ayeey kasii qaaday marka ay dhaqaatiirta u sheegeen in ay suuragal tahay in ay uur qaado.

Dhawaqa dhagaheeda ku dhibcaya midba midka kale wuu ka daranyahay.

Hooyo cuddoon waxaa lagu wargeliyey in gabadheeda ay bad qabto, oo ay ka baxdo isbitaalka.

Isbitaalka kaliya ma u ahayn rug daawo ee hooy ay ku noolyihiin ayuu u ahaa. War miyaa jira hee!, Calalahoodii baa dibadda loo soo saaray, ayada iyo Ugaaso waxaa ka soo daadatay Illmo qoysey dhabanahooda, ileen meel ay cag dhigaan iyo cid ay kaalmo ka doontaan garan maayaane.

In cabaar ah markii ay gudaha u galeen magaalada gidaar u dhaw boostaajada dhooweyda ayey iska fadhisteen si ay ugu nastaan, nasasho aa!, ileen qof meel ku nagaado leh baa nasan kara!!, dibadbaxyo rabshado wata bey dhexda ka galeen, kala carar baa xigay, waxaase dhaawac dhanka foolka ah soo gaaray Ugaaso oo dhiigeeda ayaa hooray mar kale, kala carar ahaa., kabtey ma aragtay haddii ay dhacdo maxaad sugaysaa? Calalahii yaraa ay siteen qaar bay meesha uga carareen.

Ma jirin lacag lagu daaweeyo oo lagula tacaalo dhaawaca aan ka ahayn in calal wajiga looga xiray

si loo joojiyo dhiigbaxa saa'idka ah. Ayadoo foolka duuban bay gidaar hortii ku hooydeen, dhaxanta dhacaysa oo saa'id ah iyo qaylada eeyaha habeenkii guureeya aad bay u dhibsanayeen, welwel kale oo ah in laga shakiyana way qabeen.

Waxaa arkay dhibta ka muuqana dhowr qof oo ahaa dadku qaxwaynayay goob aan ka sidaa uga fogeyn gidaarka ay ku hoydeen, Faaqiqaad iyo in ay falanqeyaan bey dadkii shaahayey guda galeen, qaarbaa ku tilmaamay in ay yihiin kuwa qaba cudarka HIV oo ay isbitaalku in muda ah lagu dhabii bayey, kuwa kalaa ku tilmaamay in ay ka mid yihiin kuwa jirkooda ka ganacsado ayagoo ka dhigtay maad, ila qosol iyo qaraaxo.

Mid caaqil ah oo ka mid ahaa raga goobta ku shaahayey baa ka damqaday oo ka kacay kursiga waxa uuna fadhigooda ugu geeyey laba koob oo qaxwo ah iyo garaafo biyaha ah oo ay ku waji dhaqdaan.

Waxa uu ku yiri ka raali noqda iskana iloowa waxa ay raggan idiinku tilmaameen, waxaad tihiin hablo sharfan oo dhowrsan adduunka wuu waayo badan yahay dhibkan aad wajaheysaan waa imtixaan, Alle ha idiin ka qaado kurbada.

Hooyo cuddoon baa aad ugu faraxday naxiista uu u muujiyey ninkaan ayadoo su'aashay magaciisa, waxa ayna u sheegtay in ay magaaladan qax ku timid oo ay cidna ka garanayn isla markaana ay Ugaaso tahay gabadheeda, ninkeeduna lagu dilay duleedka magaalada.

Waxa uu yiri Hooyo Magaceyga waa **Cadceed** waxaana ku noolahay magaaladan ee maxaad ka qabtaan haddii aan idiin saacido oo aan garab idiin siiyo?

Waxa uu siiyey xoogaa lacag ah oo dhowr maalin ay biilan karaan, maalin farxadeed bay u ahayd lacagtii bay suuqa ku galeen, quraac, qado iyo calalo hudheey ah bay ku iibsadeen inta ka so hartayna duleedka magaalada bay Hoy buul yar oo ka samaysan maro laysku karkaray oo bilaa musqul ah ka dhisteen.

wuxuu noqday mid ay ku hooydaan cunada ay Cuddoon ku keento darwarsigana ay ku cunaan. Noloshii way ku adkaatay maadaama ay ahaayeen dad ladan oo loo shaqayo, hadana subixii Ilaahay keenaba baryo iyo dawarsi ayeey ku irsaaqad raadsadaan.

Cadceed ayaa noqday mid wax un ka saacida nolashooda, wuuse ogeyn in walaakiisa ka weyn uu ka mid ahaa kuwa dhibka u geystay reerkaan ee dilay oday Caagane isla markaana faraxumeeyey labadaan hablood.

Cadceed waa nin dhalinyara ah oo aad u degan, ladan kana xamaasha suuqa, waa nin u kaalmeynta dhibanayaasha jecel oo Alle ku manaystay deeqsinimo, habeenka oo dhan hurdo gam wuu siin waayay waxa uuna hadba xusuustaa sida loo xamanayey, loogu dhaga hadlayay hablahii gidaarka fadhiyey ee dhibanayaasha ahaa, duruufta adagna ka muuqatay.

Waxa uu feker, waxa uu go'aansaday inuu siiyo hooy ay ku noolaadaan in muddo ah, ugu yaraan ilaa ay ka fahmayaan magaalada.

Maalinta xigta buu si lama filaan ah la kulmay hooyo Cuddoon, waxa uuna ka codsaday inuu siiyo hooy ay ku noolaadaan, dhowr jeer ay ka diiday haddana ugu dambeyn waa ay ka ogolaatay.

GURI CUSUB

-9-

CALALAHOODII YARAA AYEEY KA
urursadeen xooshaddii ay degganaayeen,
ayagoo u guuray hoygii uu Caddceed
siyey si ay u helaan welhel iyo daris,
magaaladanada ay u dhawaadaan.

Firaash bay qolkii yaraa ku boobeen ee loo idmay
in ay degaan, ayaa fiidkii ayagoo ku caweynaya
daaradda guriga maqleen cod aan dhagahooda ku
cusbayn, si degan bey u dhagaysteen illeen waa kii
dilay **Aabe Caaggane**. *Caku ciishooni oga qof
itaal yar oo la dulmiyey*, awoodda kaliya` ay
muujiyeen ayaa ahaa in ay la ilmeeyeen, ooyeen
magalka codkiisa, habeenkiina hurdo gam way siin
kari waayeen cabsi iyo xusuus awgeed.

Haddiiba ay ogaadeen inuusan Summad garaneyn
wajiyadooda rasmiga ah, waxaa u soo baxay xaalad
negaasha ah iyo yagleelida nolol cusub kana
duwan midda hadda ay ku noolyihiin .

Hooyo Cuddoon har iyo habeenka shaqo ah ayey heshay, Galinka hore waxa ay ka xamaalataa suuqa oo ay ka qabtaa shaqooyin isagu jira nadaafad, xamaali, dulaal, gelinkii dambena waa mid xaraashta hilibka hara oo la gadan waayo iyo dhowr istaambo baraf ah.

QIYAANADII QAYS

-10-

UGAASO WAXA AY KU CIDLOOTAY guriga, maaweelo la'aan iyo kaftan la'aan baa ku dhacay, waxa u sii dheeraa in ay cidladaas walwal aan la soo koobi Karin ku qabtay, cidladu ayaa sababtay in ay kaligeed isla hadasho, iyo marar qaar oo ay tix gabayo tiriso, buraanbur ka turjimaya nolasheeda, waxa ay doontay in ay saaxiib la mahdiya yeelato oo ka saaro cidlada iyo kali islahadalka.

Maalin maalmaha ka mid ah ayado fadhiisatay jardiinka guriga ayadoo doonaysay in ay ku ildoogsato daaraha iyo dadka wadada maraya, daqiiqado dhowr ah ka dib waxa ay indhaheedu qabteen Qays

Qays waa shabeel naagood ka tilmaaman magaalada, quruxda iyo qaabdhismeedka jirkiisa ayey hablu ku sarqaamaan, waa nin dhisan jir ahaan, waa nin nin ay sahlantahay in ay habluhu caashaqaan maadama uu yahay mid aad u

qurxoon, asagana intaa kaliya buu ka faa'iideystaa, waa geed bahal ah o gabadhii u gacangashaa mar waa mid gacangashay!

Asagana si la mid ayada indhaha ayuu la raacay, maxaad ku garanaysaa shabeel naagood? Ma asagaaba daahay, durbaba salaam iyo macag su'aalid buu ku boobay.

Iswareysi ka dib waxa uu u sheegay inuu deganyahay maagalada, waxa uu usii raaciyey huuhaa been, dhalanteed buu u waramay, aad buu ugu faanay. Ma asagaaba joojiyey inuu ka fekero gabadhii quruxda badnayd ee uu arkay, habeenkii dhan soojeed iyo isla hadal, caku nin caashaq galay, aryaa u sheega gabadha in ay xural cayn aan la heli Karin tahay!, wallee inuu ka samra diiday, waxa uu go'aansaday inuu ku gaafmeero gurigeeda.

Dhow maalin buu wadada soo maray, waa uuse heli kari waayay oo nasiib u ma yeelan inuu indha saaro oo uu la kulmo.

Ma asagaa ah qof daalaya?. Walee nin meel u cad iska dheh... waa nin dan lahe ilaa ay dacaskii ka dhamaadaan buu ku noqonoqonayey wada oo

kuna gaaf meerayey halka uu Ugaaso kula kulmay
ilaa ay dadka dariska ah ka shakiyeen.

Ugaaso ayana islahadalkeedii gooniga ahaa iyo
faaqidaadeedii nafeed waxa ay ku soo biiray Qays
oo qacdi hore bay u qaaday ka helid isu rogtay
caashaq mug weyn, ayadoo awoodi kari wayday in
ay raadiso lakulankiisa waxay ka baqaysay inuu ku
caayo duruufta ka muuqato ee dhaqaala yarida ah
iyo calala duugga ah ay xirantahay.

Alla Jaceyl Faqiir galay ma fududa!, Horaa loo yiri
Qorax kuleel ookiyaalo madow u gasho, quus aan
jirin bay ku xirtay oo xabsi u gelisay nafteeda.

Illeen dumarka oo dhan sirtu wehel lama ahan,
allow yaa u sheega in ay arday u ahaani lahayn
Xasno si ay casharo nolosha quseeyo u hesho,
hubaal xal bay u heli lahayd nafteeda.

NOLASHII XASNO

-11-

XASNO NOLASHU AAD BAY UGU xumeyd, nolol aad u adag bay ku noolaan jirtay, haddusan dhibkeedu ka waynayn mida Ugaaso waa xaqiiqo in usan ka yareyn, balse si fariidnimo ah bay uga baxday.

Kaliya waxa ay kaga duwanaatay in nolashu ay qibrad ka heshay, aqoon buuxana u yeelatay Ragga Iyo waxa ay yihiin.

Murugo nolaleed oo ka dhalatay xadgudub raggeed bay in mudda ah la rafaadsanayd, waxa ay naftu ku kaliftay in ay waardiye ka noqoto mid ka mid ah Hotelaada Muqdisho, si mushaharka yar oo ay ka hesho ku dabirto nolasheeda.

Waxa ay ducaysataba oo ay doonto aargudasho, dabinka waxaa ugu dhacay Qurbo jooge ladan oo guurdoon ah, inta ay xariirka lahaayeen aad bay uga cajiimaysatay oo waxa ay ka furatay wax alaale waxii hanta ah ee uu qurbaha kala yimid..

Qurbo joogeyaashu qaar baa caqli aan dhuunta ahayn lahayn, ayaduna aad bay garanaysey,

Shax cajiib bay la cayaartay, Isu suuqgeyn cajiib ah way soo bandhigtay, oo waxa ay u sheegtay in ay tahay Milkiilaha Hotelka, suggida amnigiisana ay u tahay ahmiyadda koowaad ee hormarinta hotelkeeda iyo waxsoosaarkeeda.

Qalbiga bay u gelisay jacayl iyo riyo dhalanteed ah, waxa uu u hanqaltaaga hanta aan jirina ilaa uu hooyadiisa uu kala tashaday inuu guursanayo Gabadh hantiile ah oo Hotel leh.

Ogolaasho ka dib buu u soo bandhigay ayadoo ka faa'ideysanaysa fursadda dahabiga oo ay ku riyoon jirtay ayeey tiri “*Aniga aroos kaama rabo kamana gaaro galbis iyo aroos kala kacsan inaan dhigto ileen hantiile baan ahay, shaqana way I sugeysaaye, balse Meherkeygu waa inuu ahaadaa 1000grm oo dahab ah ama lacag u dhiganta, lacagta aad jiif iyo aroos igu dhigi lahaydna I sii si aan ugu kabo ganacsigayga, ogoow hadduu ganacsiga aan hormariyo adna wax baad ku leedahay.*

Cad wayn hunguriguu dilaaciyaa, waxa uu is yiri bal gabadhaan hantiilaha ah maalgasho si aad beri

u hesho hantideeda, waxa uu qalinka ku duugay codsi walba oo ay soo bandhigtay.

Canjeero sida u kala koreeso loo kala qaataaye waxa ay ka qaadatay lacagta u qoondeeyey xafladda iyo Aqalka, meherkuna intii bay sheegatay, ka dib marka uu waaga ku baryay una cadaaday in ay tahay gabadh waardiye kaliya ka ah hotelka, yax yax iyo xishood dartii buuu furay, **Kabo kaa weyn dhiiqo ay kugu farjiyaan meesha ka carar armuu is yiri?...**

Waxaa sida ay rabtee Lacagta u dhineed bay ka daf ka siisatay, waxa ay gashay nolol ka sareysa tii hore ileen xoolo islaameed baa ku maqane”.

Gabdhuhu waa ay kala garaad sareeyaane, Ugaaso waxa ay ku mashquushay nafteeda oo ay awoodi wayday shax jaceylkeeda badbaadin kara in ay dhiso.

Riyayooyinku waxa ay u ahaayeen taxane aan hakad lahayd, harsi miyaa jira wa tuu lumay goor hore, hurdaduna haba sheegin, maskaxdu nasiimo diiday, fekerkuna musalsal aan dhamaan buu noqday.

Waxaa quuska barbar socdey rajo kaloo farxad leh waayo waxa ay aalaba sawiran jirtay nolol qurxoon, sidoo kale waxa ay sawiran jirtay Qays inay u joogto oo uu yahay ruuxa calafkeeda ah.

Waxa ay sidaas ahaataba, gooni-soocnimadu nafteedu la hanaqaaday waxaa ka shakiyay Hooyo Cuddoon, inkastoo ay la socotay qaangaarnimada gabadheeda, dab ka dhexshidan, hamina ay ka lahayd mustaqbalka in ay aqal qurxoon hesho, qof mudana ay calfato.

Maalin bay si lama filaan ah ku aragtay Qays oo gaafmeeraya guriga hortiisa, ma ayadaaba aamustay?

Orod bay xagiisa ku tagtay ayadoo u qaylinaysa, Gacal kala maqnaa iyo Geeluba waa isu ololaaye farxad wayn bay u ahayd labadooda.

Isdhunkasho iyo ismarxabeyn baa xigay, dhoolacadeyntuna waxa ay ahayd mid aan dhamaad lahayd.

Qays qufulkii ku xirnaa baa furmay, afkana wuu furtay asagoo dhahay:- *Waxaa ii tahay hogal daruuro ah oo dusheyda ka curatay, dhibcaheeduna u baahnaa jirkeyga, waayo waxa ay qaboojiyeen holaca ka dhax*

shidnaa qalbigeyga, sidoo kale waxa ay qooyeen dareenka jirkeyga o ku haraad qabay. Macna ma samayneysa inaad is su'aasho sababta aan u oomay xilli gu'aad o ay dadku barwaaqeysan yihiin, balliyadana ay biyo dhigeen balse hadaan kuu sheego, waa kaliya dareenka aan la liito ee cashaqa ah oo aad igu beertey goor aan ku talagalin inaan qof aadanaha qalbigayga u hibeeyo . haddaba nasiibkaa baaxda weyn ee intaa la eg noqo tii hanan lahayd guushiisa. Waxaase cajiib ah dumarkan soomaaliyeed uma qurxooneid umana dabeecad wanaagsanid, balse waxaa hubanti ah inaad dheertahay soo jiidashada dareenkayga, indhahayga iyo guud ahaan nolasheyda. Ugaaso waxaan kugu tilmaami karaa inaad tahay qeyb ka mid ah jirkeyga oo dibadda yaala, waayo indhahayga eegmadaada kama daalaan, halka dhagahaygana maqalka codkaaga ay ku raaxaystaan. Ka tagey dunidan qariban, ee waxaan dhex dabaalanayaa biyo nadiif ah o ku hareeraysan buuro iyo doog udgoon codka aan maqlana ay yihiin kaliya dhabaqa shimbiraha iyo laamaha geedaha oo ruxmaya. Waxaanse ku qiyaasayaa inaan dul joogo Jubiter-ka aan ku maqli jirey inuu ka mid yahay dhulalka dunidan.

Ugaaso markii ay dhagaheedu ku dhibceen erayadaan macaanka badan aad bay iskala badbadatay, waa ay la ilmaysay farxad darteed, dareenkuse waxa uu aad ugu sii fogaaday marka

ay aragtay illinta dhabanadeeda qoysey oo laga tirtirayo.

Alla horaa loo yiri “Ooyintu qiimo ma lahan, haddii aadan lahay ruux ku aamusiya”.

Alla maxay kaligeed ooyinta rasmiga ooyi jirtay, Maxay keligeed illinta dhabanadeeda dharkeeda qoynaysay, Maxay ka la’eed dunidan ehel iyo arxan oo ay u hamuun qabtay ruux wehel u noqda oo ilinta ka tira.

Maba dareemin saacadaha dhowrka ah o ay ku jirtay xabadkiisa, markii ay kala tageen beey sariirteeda orod ku tagtay farxad daraateed bay sowt macaan ku qaaday heestii kinsi Xaaji aadan:

Show	laydha		caashaqa
show	laabta	ku	hayee
lullimaha			sidiisii
show	laydha		raacdee
adaa	lumaya		eegmada
show	libin	dan	moodee
ledi	waa		haldhaaguba
intuu	laacu		muuqdee
anna	laanta		ubaxa
adaan kuu	lullulayaa		

0-0-0-0-0-0-0 — 0-0-0-0-0-0-0-

Show	loolli	dheer	baan
show	laasha		doonee
caashaqa			lurkiisii
show	maan	lixaad	gabin
adaa	lumaya		eegmada
sow	libin	dan	moodee
ledi	waa		haldhaaguba
intuu	laacu		muuqdee
anna	laanta		ubaxa
adaan kuu lullulayaa			

Dhoolacadeyntu silsilad aan kala go' in bay u ahayd ilaa uu gabalka ka dhaco, marka la seexday hurdo ma ayaadaba hurdo heshay?.., xusuus farxadeed hadba ayada oo laabta Qays ku jirta, gacantiisu ay ku xirantahay dhexdiidii yareed. Dhabanadana ay dhunkashadiisu la gaduuteen, Xabadkii dangiignaa oo buuxay oo diirimaad u helay, Xaadeedii oo sara kacday sidida geed roob helay, kala badbadatay ayada oo dhan, Habeenkii oo dhan kaligeed bay ku galangalanaysay gogashu riyo aad u mac bay heshay gelinkii dambe.

Farxad bay la soo toastay, Ugaasadii kaligeey isla faqi jirtey, cidladu wehelka u ahaydba ma ahan,

heesaha si darandoori bay afkeedu uga baxayeen illeen xamuul baa ka dagee.

Qays dabinadii uu maleegayey waa loogu dhacay, sida uu rabayna bay wax walba u dhacayaan, Lama filaan dareen macaan buu helay, waxa uu raadiyaba faraha ayuu ku hayaa, waxa uuna kaligii gorfeynayaa sida uu xaalka noqon karo,

Maalmo dhowr ah bay ku qaadatay soo xiragelinteeda, kolba durbaan jaceyl buu u tumaa, heeso macaana wuu u qaadaa.

Geeraaradu uu ku amaano kala go' ma lahayn, haasawo macaan iyo waqtiyo lama iloowaan u ah buu la qaatay ugu dambayna waxa uu u soo bandhigay qorshihiisii qudbosiro ahayd, taasoo marka hore dhakafaar iyo mid aan u cuntamin ku noqatay Ugaaso.

Kama daalin, mana ku nayid jabin diidama ay diiday, waxa uu ku qorshaystay inuu sugo ilaa uu ka helayo bar nugul iyo rakaatooyin laga ma maarmaan ka dhigasa Ugaaso in ay ogolaato qudba sirada.

Hooyo Cuddoon si bay u dareentay dabecadaha isrogrogaya ee ay gabadheedu la soo baxaysay

maalinba maalinta kale, waa mar ay farxaysay iyo mar ay martigelinaysay mowjado jahwareer ah oo qasaya nolasheeda, waxa ayse ka war la'dahay in gabadhu ay ku dhacday dabin uu u maleegay shabeel naagoodkii magaalada qasay, kana dhigaytay hablaha magaalada ku nool mid sida u doona inuu ka yeesho.

Kuma aysan sii mashquulin in ay usii kuur gasho arrimaha cusub ee la soo gudboonaatay gabdheeda, waayo waxaa culeys ugu filnaa raadinta nolol maalmeedka reerka.....

RAKAATAD MEHER

-12-

WAQTIGA WAXA UU IS ROGROGABA, maalin walbana ay waayaheena iyo nasiibkeeda la gudubto, ayaamahana tagayna ay noqdeen kuwa Qays u hiilin helitaanka riyooyinkiisa, Qaysna uu sugayo xilli munaasab ku ah qorshihiisa.

Waxa maalin guriga soo booqday Cali oo ka mid ahaa raga dhibaatada u geystay inanta iyo hooyadeed, si uu ula shekeysto saaxiibkiisii oo xisbiga fadarada iyo mooryaanimadu iskula jireen, maalintaas hooyo cuddoon waxa ay ka maqneed guriga, waxaana albaabka ka furay Ugaaso, kii guriga la degnaa wa u aqoosan kari la'aa, balse ninkaan cusub ee guriga soo booqday durbaba waa uu aqoonsaday, waxa uu su'aalay xaaladda hooyadeed, inkastoo u jawaabtay haddana waxa ay garan wayday qofka uu yahay.

Saacado ka dib inta uu san bixin waxa guriga soo gargaraacay Qays, durbaba indhahiisu waxa ay

qabteen Cali oo guriga ku jira, is bariidin ka dib Qays waxa u u su'aalay Cali sababta guriga keentay.

Cali waxa uu yiri: waxaan saxiibo dhaw nahay wiilka la dhashay Caddceed, adigase maxaa halkaan ku keenay?

Qays waxa uu ku jawabay: saaxiib, gabadha gurigaan degan baa saaxiibo nahay oo waan u soo hasaawe tagay.

Cali: Ma gabdhan!, saaxiib hooyadeed ma kugu ogtahay?

Qays: Haa oo way ogtahay in aan is jecelnahay, xitaa waxa ay iga ogolaatay in ay aan inantu guursado.

Cali: war heedhe ha degdegin war baan kaaga haayaa. gabadha

Qays; oo ah.

Cali: horta gabadhu macageeda garanmayo, balse waxaan kuu hubaa in aanay gabar ahayn oo si safmar ah loo faraxumeeyey, raga faraxumeeyeyna qeyb baan ka aheen aniga iyo saaxiibkeyga gurigan leh.

Qays war uu ku farxo ma u ahayn hadalka ka soo yeeray Cali, damacii uu ka qabayna waxbaa iska bedelay, balse waa nin dareen wade e' , waxa uu go'aan ku gaaray xogtaan in uu ka dhigto mid rakaato ku gelinaya Ugaaso si ay ugu ogolaado damaciisii guurka dadban ee qudbo sirada ah.

Ugu dambayna sidde uu wax u rabay bay u dhaceen, oo hadalkan buu rakaato uga dhigay gabdahu in ay ogolaado rabaashiyahiisa.

Ugaaso si ay u ceeb asturnaato bay uga ogolaatay, waxa kaloo ay ku qarin aysay oo ay ka baqaysay haddii ay dhacdo in gabar ahaan loo guursado waxa u dambayn doono.

Dacartuba mar bay daawo tahay bay iska dhaadhisey, waxa ayse moogtahay in ay u bareerayso qatar quusinaysa mustaqbalkeeda....

KUMA SHEEGAYEE SHAN BILOOD YAANAY KU SHEEGIN

-13-

QAYS HADAFKII UU NOLASHA KU LAHAA, miraha uu tacbayey in mudo ah, qayb ka mid ah buu guranayaa, oo cuddoon oo Alle qurux dumar u dhameystiray buu marka guri cidla ah kula dhuumaalaysanayaa, dhacakac dhakac aan dhamaanayn iyo dhunkasho aan tiro lahayn buu waqtigiisa ku qaadanayaa.

Ugaaso arrintii ay yareysanaysay oo ay xal moodaysay waxa ay ku noqotay **Ka dar iyo Dibi dhal! & filanwaa' ah Kud ka guur ee Qanje u guur!**. Waayo waxa ay dareentay si ka duwan sidii uu saaxiibkeed ugu dhago nuglaa, u danayn jiray una dhagaysan jiray. Ma ay awoodayn in ay ka dhaadhiciso qaladaadkiisa ileen waa nin meel u cad, waxa ay isaga dulqaadatay ilaa ay la soo darsaan xannuuno yaryar, xunqaaco, wax badan baa u soo uray illeen waa xilligiye.

Waa ay u dhabar adeegtaa in ay qariso oo ay adkeysato si aan loo dareemin, waxa ay sidaa ahaataba waxa ay booqatay dhaqtar waxaana loo

sheegay in ay leedanahay uur, loogana baahanyahay in ay is dhowrto, nolasheedana ay aad u xafido.

Maalmo yar oo ay farxad ku nooleed waxaa mar labaad bedelay Qays oo ku inkiray uurka ay u qaaday.

Ma wax la qarin karaa meesha yaala, si walba oo ay u qariso waxaa marba marka ka dambeeyey soo baxaysay caloosha, waxaana u sii dheeraa feker, welwel iyo quus.

Waxa ay filata ba yarad iyo in sooryo quman laga bixiyo, reerkuna ay helaan Baarqab geel, faras, buntukh & kiish dahab ah, xaalka sida ay moodeysay si ka duwan buu noqday.

Waxaa intaa uga sii darneyd xanta ay dadku xamanayaan, ayaddoo lagu sheegay

DOONASHO

-14-

GABADH KASTA WAXA AY KU LAAB qaboowsataa guur gacaltooyo, ayadoo laga bixinaya gamaan faras, geenyo, bantuug, kiish dahab iyo xoolo tira ah oo aan si sahlan loo heli karin.

Gabadh kastana waxa ay jeceshay in si sharaf leh loo soo doonto, loo guursado, loona tumo heelo iyo buraanbur, dadka ehelka ahna ay ka soo qeybgalaan, loo guuriyo sidda boqoradda oo kale.

Ugaaso qurux iyo qaaya dumar rabbi baa u hibeeyey, balse quruxeeda waa qasaariyey ragga oo garan kari waayey mudnaanteed.

Mid uur ku inkira & kuwa fara xumeeya bay ku noqdeen, wallee ragga qaar baa gacaltooyo lahayn. Waa ragga kalifay in gabadha doonashada mudaneyd in loo doono shabeel naagood aan gayn. Kaasoo in ay la aqalgasho iska daaye, aan istaahil inuu shaqaale u noqdo.

Hooyo Cuddoon waxa ay ku qasbanaatay in ay gabadheeda u doonto wiil, waa kan xadgudubka u gaystay oo meher xadday, balse diidmo kaliya looguma ekeyne, waxa ay aad ula sii yaabtay aflagaada, inkiraada iyo yasidda ay kala kulantay Qays iyo waliidkiisa, marka ay u bandhigtay xaaladda ay ku sugantahay gabadheeda.

Waa mar kale & maalmo muraga leh, Hooyo Cuddoon waxa ay sameyso ayeey garan la'dahay, ma gabadha ayeey qidmaysaa, ma masruufka bay soo dhicisaa, cidd hiil ka doonataana ma jirin. Fajac, feker, filanwaa nololeed baa asiibay gabdhu & hooyadu, qaracan iyo quusna ay u sii dheer, in kastoo aanay ka niyad jabin xaaladda, haddana towbadda iyo Rabi tuug ayeey laasimatay ileen waa hooyo wax dhashaye.

Gabadhii waxa ay marba marka ka dambeysa daremaysay culeys ilaa ay markii dambe dareentay xanuunka foosha, Faraxa xoolo kuma jiraan, hooyo cuddoon waxaa u foolaya gabadh, wa ay fara maran tahay, hiil iyo garab wax siiya ma jiraan. Xittaa wax ka caawiya shaqada ma jiraan. Waa kali noole aan aadmi garab siiya lahayn.

Laba daran mid dooro, ma gabadha ayeey u qidmaysaa, maxa dhaqtar bay noqotaaa ayadda oo aan garanayn daaweynta iyo umilinta, ma quudkii bay u qaraabtaa umusha, mise cunnaga ayeey daryeeshaa oo u diir naxdaa.

Welwel iyo walbahaar adduun badanaa! Saqdi dhaxe bay umushay, hooyo cuddoon ayaa cunnaga ka soo qabatay.

Abshir! Waa bishaaro oo waa Bintul Baraka “Gabadh barakeysan”.

Ugaaso farxad bay dareemaysaa, hooyo cuddoona sidoo kale. Walbahaar hoosena wuu jiraa oo hooyo cuddoon haysta illeen umusha iyo gabadheedba wax ay cunnaan, quutaan, cabaan ma heystaan, Umul bax iyo wan la qalaa warkiisa ma jiree.

Illaahay asagaa qani ah, oo umaddiisa u naxa, Kurbaddii, welwelkii iyo walbahaarkii ay dareemayeen farxad baa u bedelay.

Boolo Fartuumaato ahaa gabadha la dhalay, illeen nolashuba waa meerto aan cid di hagi Karin, filashadu iyo waayaha kala duwanaa. Hooyo Cuddoon waxa ay ka welwelaysay mustaqbalka

ubadkeeda, umusha & Gabadheeda wax ay ku fekeraysay sidda ay u maareyn lahayd noloshooda.

Waxa ay ku fekeraysay sidda ay u quudin lahayn, u caawin lahayn, una garab siin lahayd gabadheeda,

Waxa ay ku fekeraysay sidda ay uga bixi lahayd nolashaaan carriiriga ah, nolashaan shiddada badan leh, nolashaan garab la'aanta ah, wax ay ka fekeraysay muraggada sidda ay u wajihi lahayd

Waxa ayse moogeed nasiibka iyo inuusan ciddna u gooni ahayd, waayaha nolashana ay meerto tahay.

- Wareegtaa waa silsiladeey
- Adoo sugaayey ku qadino
- Adoo samray bay ku siinoo

NASIIB

-15-

SIDEEDABA ADUUNYADU WAA MEERTO
socota oo Hadba meel ku sugan, waxaa la yiri
qofna kama salgaaree way shaarar badan
tahay, ruux shalay ooyayey baa manta qoslaya, kii
shalay aamusnaa baa manta qaylinaya. Xaqiiqadu
waxa ay tahay inaad garato dhabta, horaa loo yiri

- Rabi wuxuu ku siiyana
- Marna lama saluugoo
- Waxaad samir ku waydana
- Sal fudayd makeenee

Marka ay gabdha umashay, calalaha dhiigga lahaa
meel lagu dhaqo iyo wax lagu dhaqaba waa la
waayey, hooyo cuddoon ayaa badda u qaaday si ay
u dhaqdo, ayaddoo oo dhaqeysa waxaa dhowr jeer
calalaha ay dhaqeysay xagooda soo aadayey walax
aysan aqoon, badda ayeey ku tuurtaa, meel kale ma
uu aadee calalaha xagoodda ayuu soo aadaa.
Dhowr jeer bay tuuray oo uu soo aaday xaggeeda,
markii dambe wuu ka lumay illeen calalahii ay
dhaqday buu dhex galay, ayadduna aqoon u ma
lahayne waa camber qaali ah oo dhowr doolar
goynaya haddii ay iibiso.

Waxa ay mooddaa qashin baddeed aan waxtar lahayn.

Horaa loo yiri Nimmaan wax aqoon Alle ma caddaabo, hooyo cuddoon haddii ay tahay qof yaqaano, dhar dhaqid iskuma mashquuliseen, waxa ay si halhaleel ah u aadi lahayd suuqa ayadoo xooggaa buuran oo lacag ahna sidata ayeey gurigeeda aadi lahayd.

Aqoon la'aan Alloow hanoo cadaabin, hooyo cuddoon waxa ay iska tuurtay qeyb ka mid ah shay qaali ah.

Markii ay gurigga tagtay oo ay damacday in ay dharka qoraxeyso, waxaa dharka ka soo dhacay camabarkii, yaabyabka yaabkiisa,

Waxa la yaabtay waxa daba dhigay qashinkaan, daashka ayeey isaga tuurtay, cambarku waa uu tilmaamo badanyahaye, marka hore si qarmuun ah buu u soo uraa, cabaar ka dib waxaa ku bura quraanshada, saacado ka dibna waxa ka soo go'a uddoon la jeclaysto,

Caraf bay dareemtay, waa ayaddii oo aad ula yaabtay, aryaa tanoo kale arkay? War waxu waa maxay bay is su'aashay?

Ayadoo aad ula yaabay ayeey dibadda guriga uga soo baxday, waxa ay aragtay oday daris la ahaa oo badyaqaan ah,

Waa ayada oo ka shakisay qashinkan, waxa ay su'aashay odayga oo ay tiri: Ma taqanaa waxa kan?

Waa kan odaygii oo soo booday oo leh “Alla waa camber, Cuddoon goorma ayaad soo heshay?

Cuddoon shakigii ayaa ku sii waynaaday, jawaaba ma bixine guriga ayeey gadaal gadaal u gashay. Oo farxad darted la boodbooday.

Ma daahine, suuqa ayeey gashay oo xuuraarsi hoose bay samaysay ayadoo dadka su'aalaysa

1. Waxa cambarku yahay?
2. Sidda lagu garto?
3. Qiimaha uu joogo?
4. Halka lagu iibiyo?
5. Sidda loo iibiyo?

Qof walbana si kaftan ah bay u su'aalaysay ayadda oo aan dareen moojin. Xoggaha ay rabtay oo dhan ayeey hesahay, waxa ay ogaatay guud ahaan suuqa iyo qiimaha cambarka.

SUUQA CAMBARKA

-16-

Dadku aad bay u mashquulsan yihiin, gooni gooni bay isla socdaan, qolo farxaysa iyo qolo shaxaad doon ah ayaa wada joogga, tuuggo is qarinarsana wa ay joogaan, cuddoon cambarkii oo ay aad u asturtay baa faraqa ugu xiran. Waxa ay iska dhigaysaa qof aan waxba haysan oo u soo daawasho tagtay goobta ama u soo shaxaad tagay. cid dhankeeda eegaya ma jiro, waayo duruuf daran baa ka muuqata, qof walba waa uu ka fogaayanaa si aanay u shaxaadin.

Si degan bay indhaha ula raacday dadka goobta jooga, gees ka gees dadkii fadhiyey bay mid mid u eegtay, qolo iibinaysay bay soo dhinac istaagtay, waxa ay si degan ula socotay gorgortanka dhacayey, miisaanka ayeey ka ag dhawaatay, waxa ay ogaatay qiimaha loo sheegay iyo kan lagu kala iibsanayo in uu farqi weyn u dhaxeeyo, oo kan ayaa aad u sareeya.

Maskaxda ayeey aad uga shaqeysay, waxa ay qiiyaastay kiilaha cambarka, ayadoo ku dhafatay qiimaha uu joogo. Waa lacag fooqul aqli ah.

Waxa ay is su'aashay sidida loo kale iibsano. Indhaheedu maba arkaan wax lacag ah oo la kala qaadanaya, kaliya waxa ay aragtaa saxiixyo iyo warqaddo la kala qoranaya, Ileen waxu waa Akoon iyo heshiishyo qaabka loo bixinayo lacagta.

Ma ayadaaba taqaano waxa meesha ka dhacaya, sow tey la yaabtay, illeen maba taqaano hannaanka loo kala wareegsanaya lacagaha.

Waxa ay is su'aashay taloow lacagaha xaggee lagu kala qaataa?

Ma ayaadaba og in ay ku dhex jirto suuqa ay adagtahay in aad lacag indhahaaaga saarto. Kaliya waxaa ka shaqeeya warqad yar oo loo yaqaano "Jeeg".

Waagga ayaa ku baryayey, oo maba garanayso waxa ay iibinayso sidida loo kala iibsado, kaliya waxa ay taqiinay sidida loo kale iibsado dalagga, xoolaha i.w.m.

Waxa ay go'aansatay in ay dib u noqoto oo ay ku noqoto xuuraarsi kale oo hor leh, waayo caddeymo ku filan ayeey heshay in aanay iibin Karin, Gurigeeda ayeey isaga soo noqotay,

Waxa meel u jiifa gabadheeda oo umul ah, gabar yaroo u baahan daryeel, Maantoo dhanna waxa ay ku mashquulsaneeyd dhardhaqid, iyo suuqa lagu iibiyo Cambarka.

Ayaddoo hanti haysata ayeey haddana agaasimi Karin, waa xaal adduunyee, wax ay soo aaday suuqa oo ay u soo darwarsi tagtay, xooggaa saddaqa ah oo la siiyey bay ku sii adeegatay oo ku gadatay raashiin ay cunnaan.

Habeenkii oo dhan ayeey fekeraysay, waxa ay kaligeed ku galaangalatay gogosheedii ayadda oo hadba raacracaysa niyaddeyda oo riyo soojeed ku jirta.

Waxaa intaa u sii dheer ayadda oo hadba hubinaysay halka uu yaalo, mar bay ku shakisay in carafkiisa la soo raaco oo laga dhaco, marna waxa ay ka baqaysay in mooryaanka guriga la degan ka dhaco, nafteeda kaliya ayeey ku siraysatay, xittaa uma sheegin gabadheeda.

Gabadha lama socoto waxa dhacaya, kaliya waxa ay ogtahay in ay nolol adag wajahayaan, mustaqbalka gabadheeda uu hareerayey murugo iyo walwal adduuno.

Waxa ay kaliya ogtahay in gabadheeda aanay haysan biyaha sifaysan ee Maalqariibta ah, masaasad, dhar iyo adeegga udugga caruurta.

Caddceed goor dambe ayuu habeenkii soo hoyday, waxaa loo sheegay in Ugaaso ay dhashay gabar. Aad buu u farxay, haddana waa uu ka walwalay, waayo waxa uu ogaa daruufka cidda, waxa kale ee uu ogaa in lagu inkiray.

Diiq yeerkii buu kalahay, marka uu salaadda subaxa tukaday ayuu qabtay suuqqa hilibka, waa kan asagoo dhowr kilo oo hilib ah u soo iibiyey Ugaaso.

Inta aysan hurdda ka soo toosin buu albaabka u gargaraacay, hooyo cuddoon oo aan seexan baa haf soo tiri, wax ay ka baqaysay ruuxa albaabka u gargaraacaya, cod dheer bay ku tiri wa ayo?

Waa Cadceed ee eedo iga fur, buu yiri.

Marka ay ka furtay waxa ay indhaha ku qabatay Cadceed oo dhowr kilo oo hilib ah sida, soo dhawoow bay tiri.

Waxa uu yiri Eedo meeday umusha?

Waxa ay tiri Ugaaso way hurdaysaa ayadda iyo gabadheeda.

Abshir buu yiri, waxa uu u dhiibay hilibkii iyo waxa lagu shiili lahaa ee uu siday, xooggaa lacag ahna waa uu siiyey, aad bay u faraxday waxa ayna go'aansatay in ay cadceed kala tashato amuuraha ay xalin kari la'dahay.

Cadceed baa yiri Eedo haka welwelin anigaa garab ku siinaya oo kula soo iibinaya Cambarka.

Marka uu waagga baryey, suuqana uu furmay bay is raaceen, ayagoo qabtay dhanka suuqa, marka ay tageen waxa uu cadceed arkay nin ay saaxiibo ahaayeen halkaasaana lagu gaday cambarkii, lacagtiina waxa loogu diray Akoonka Cadceed.

Lacagta aad bay u badnayd, Cadceedna aad buu u farxay, waayo waxa uu mar walba ku fekeri jirey mustaqabalka ayadda iyo gabadheeda.

Cuddoon nolol cusub bay gashay, waxaa maalintaa halkaa ku ekaaday nolashii liidatay oo ay muddo badan ku soo nooleed.

Maalmuhu kala wacanaa, waa ayadda oo durbaba is bedeshay, wa ayadda oo bilaawday raadinta guri cusub, jiif cusub, deegaan cusub.

Waa ayadda oo go'aansatay in ay iibsato guri ay deggaan ayadda iyo gabadheeda. Wax ay guriga ku soo noqotay ayadda oo aad u faraxsan.

Ugaaso farxadda ka muuqata hooyadeed ayeey la yaabtay, wax ay tiri Hooyo manta maxaa cusub?

Hooyo Cuddoon ayaa tiri Hooyo manta nolol cusub ayaan galeynaa, waxaan haysanaa lacag nagu filan, oo aan ku iibsan karno guri fooq ah oo faras magalaaha ku yaala,

Waxa aan haysanaa lacag nagu filan dhamaanteena, waxa aan lacagtaas ku helay si sahlan, Rabbi baa ii sahlay, nolosha cariiriga ee aan ku nooleen manta ayeey soo gabaggabeysantay.

Waxaan nahay Maalqabeen loo shaqayn doono, qorshaha xigga ee nolasheenana waxa uu noqon doonaa mid aad uga duwan tii aan muddadaan ku nooleen.

NOLASHA CUSUB

-17-

CADCEED AAD BUU ULA SHAQEEY
maalmahaas Hooyo Cuddoon, Guri ku yaala faras
magaalaha oo seddex dabaq ah ayuu la gaday,
qaybta sare ayagaa degay, ladaba qayb ee hoose
kiro ayeey u qorsheysteen.

Guri kale oo ku yaala xaafadda Ruusiya oo ay
kireeyeen ayuu la gadey, jiif iyo fadhi aad u qiima
bandanna wuu la gaday.

Nolol heer sare ayeey nasiib u yeesheen in ay ku
noolaadaan, horaa loo yiri rafaad raaxaa ka
dambayso, waxa ay rafaadaan, oo ay u gacan
hoorsadaan facooda, maalmahii wacnaa baa dib
ugu bilowday.

Guri muuqaalkiisu wacan yahay, nolashu aad ugu
haboonyahay bay ku noolyihiin, waxaa kiro loogu
jiraa guri kale oo ay ayagu leeyhiin. Celicelis ahaan
bisha inta ay helaan wax yar mooyee inta kale waxa
ay si toos ah ugu dhacdaa koontadooda keydka ah.

Waxaa intaa u sii dheer colaaddii ay ka soo qaxeen
way dhamaatay, maalmo qaar ah bay u dalxiis

tageen deegaankoodii hore oo ay ka soo barakaceen.

Damaashaad ayeey u aadaan, waxa kala o ay maalgelin balaaran ku sameeyeen dhul beereed ay iibsadeen, aad baa loo tacbaa dhulkaas, dalega noocyadiisa kala duwan baa lagu beeraa, marka uu soo go'o, waxaa loo iib keenaa Magaalada Marka.

Fa'ido badan ayeey ka sameeyaan wax soosaarka beeraha iyo qololka kirada u ah.

Waxaa maqalay Qays iyo waalidkiisa in nolasha reerka ay aad isku bedshay, waxa ay arkeen gabadhoodii yareed oo aad u labisan maalin joog ahaan loo keenay guriga hore oo ay ku noolaayeen.

Isbedel dhaqaale kaliya ma ahee, hadal hayntooda isbedel magaalada dhan ayeey qabsatay, qays aad buu uga shaleeyey waxa qalad ahaa ee uu sameeyey, waxaa intaa u sii dheeraa gabadhii yareed ee uu dhalay si uu u arko aad bay u dhib badanayn.

Maalin buu isku dayey in uu reerka soo booqdo, laakiin waxaa lagu qasbay inuusan cagta soo gelin guriga

DAREEN JACEYL

-18-

HOOYO CUDDOON AAD BAY UGA HESHAY daacadnimadda Cadceed iyo baarinimaddiisa, nafteeda ayeey la jeclaatay, waayo aad bay u la dhacday habdhaqankiisa, xaqiiqdii waxa ay doorbiday inuu yahay shaqsi u bedeli kara ninkeeda, balse kuma degdegin waayo waxa ay ka baqanaysay in uu ka xumaado, maadaama uu in muddo ah soo garab qabanayey hiil iyo hoona u fidinayey.

Ugaaso qadirin saa'id ah bay u qaaday, maalmihii xumaa oo ay soo mareen sidda uu u garab qabtay marnaba kama go'in qalbigeeda.

Cadceed asagaba waxa uu rajo ka qabay sidda uu u hanan lahaa qalbigga Ugaaso, waxa uu in muddo ah qariday inuu u sheego dareenka xad dhaafka ah ee uu u qabay, waayo waxa uu ka baqayey in ay abaalka uu u fidinayey u fahamto dabin siyaasadeysan.

Waxaa dhacay in fahanwaa qalbi, Cadceed gabadha ayuu ka helay, Ugaaso qadarin walaal

ayeey u haysaa, Hooyou Cuddoon aaminimadiisa iyo baarinimaddiisa darted ayeey u jeclaaday.

Waxa uu xaalka sidda ahaadaba, hooyo cuddoon aad bay u dareemtay in ruuxa ay sida hoose u jeceshahay uu jecelyahay gabadheeda, jaceyl miyaa kula tashanaya, jaceyl miyaa indha leh.

- Nafteydu Naf bay rabtaa
- Naftuna naf kaleey rabtaa
- Wadnaha nabar baa ku yaalo
- Jaceyl kuna waan u nuglahaye
- O-o-o-o – o-o-o-o-o-o-o-o-o-
- Naxuus baa igu habsaday.
- Nashaadkii buu latagay.
- Niyadda samir baan ka idhi.
- Deedna nacam ima oran.

Dareen jaceyl oo is diidan baa dhashay, Aadmiga dharagta ayaa bedesha, xooggaa xoolo marka la yeeshay buu dareemaha shaqeynayaa, caku aadanaha aan dantooda garanayn.

Waxaan maqli jiriyey dareenada baahiyaha aasaasiga ah kama mid ahan, inta ay daruufu jirtay hal jaceyl baa dhashay, waa midka Ugaaso hogga aadka u dheeraa ku riday

Alloow yaa u sheegga Cadceed in ay ugaaso laabtey buugga jaceylka, nolasheeda hal qof ayeey jeclaatay waana Qays oo dabin u degan. cid kale oo ay doonayso ma jiro, waxa kaliya ay doonaysaa in ay gabadheeda barbaariso heer sarena ay gaarsiiso.

Hooyo cuddoon inta ay rafaadka ku nooleed, aadmiga naxariis kaliya bay ka sugaysay, waxa ay sidida ahaataba manta oo xoolo yar heshay bay u tafaxeedaysaa sidida ay ku heli lahayd wiil ka yar.

Wallee Naag ninkeeda ma dhinto” yaana la yaabin Dareenka aadminga jirkiisa ayuu beermaaye, hadda ishii qabataa cadceed iyo qalbiga dareemaa naxariistiisa, ma daayo doonistiisa waayo waa qof leh sifooyinka hoose:- Naxariis, Damqasho, Ixtiraam, Deeqsi, Dulqaad, La dhaqan bulsho, U dhaqa nugeyl dadka dhiban, Qurux, Ruur rabbi ku xiran. Iyo dabeecada kale oo dhowr ah oo loo riyaayayo. Middaas ayaa ka dhigtay in ay cuddoon ay si daahsoon uga hesho

AQALGALKII CUDDOON

-19-

Calafka iyo jaceylka waa silsilad isku xiran, oo aan sinaba u kala go'in, balse ka hor isku xiraantooda waxaa taagan su'aal ay adag tahay jawaabteeda oo ah

Calafka iyo Jaceylka keebaa wayn? Yaayaan ku daahin qeexidda su'aashaan, waxaan doonayaa in aan xooggaa sharxaad ka bixiyo weeddha ah labadii walaalaha ka lacag lahaa wayn,

Cadceed aad buu u darajayn jiray Cuddoon, mar waxa uu dhihi jiray Eedo, marna walaashiis ka wayn buu u haystay, weligiis ma damcin balse horaa loo yiri haddba kan lacagta leh ayaa weyn.

Cuddoon si ay u maridhaliso go'aankeeda ayey lacago ku xarqisay Akoonka Cadceed, ugu dambeyna aad bay u soo jiidatay dareemahiisa.

Jaceyl waali ah bay ku beertay, mar waxaa damac ka gala hantideeda, marna jirkeeda.

Cuddoon aad bay isku dhistay oo waxaa la moodaa gabar lix iyo toban jir ah, taasi ayaa ka dhigtay in uu damco ogolaadana guurkeeda.

Aroos kala kacsan oo dadku la dhakafaareen qarashka ku baxay bay dhigteen, dad badan ayaa ka soo qayb galay xafladooda. Bootin iyo qoob ka cayaar inaba aan caadi ahayn ayaa lagu soo bandhigay.

Kolka toorihii la jaray oo ay afka isku geliyeen, sharaabkiina ay dhameen baa si wacan loo galbiyey.

= DHAMMAAD=

GUNNAANAD

Guurka rabbi baa jiddeeyey, oo qof walba oo awoodo waxa uu guursan karaa xurul cayntii uu ka calmaday dunidaan udgoonka leh, Rabbi waxa uu shay walba oo dunidan korkeeda ahaaday ka dhigay laba labo, aadanaha u qaybiyey labada qaybood waa Ragga & Dhediga. Waxaa uu jhiyey in la is ixtiraamo Lana dhowro sharciga munazalka ah ee islaamka.

Raggu qaar xun iyo qaar fiicanba way leeyihiin, aad baan ugu xumahay in aan maqlo erayga Kufsigu, oo dhawaanahan maqalkiisu uu aad u badanayey, waayo dhaqan uma lihin oo guurkeenu siddii waaggii hore ahaa hadda ma ahan, wax badan baa iska bedelay.

Waxaan hubbaa qof doono inuu guursado in uusan la kulmayn caqabad ka horistaagi karta guurka, waayo guurka soomaalida waa mid raqiis ah oo qofka aan uga baxayn kharash badan, sidoo kale doonashada iyo galbiskuma waa mid xiddidada ay u qaalbilaan si wanaag, ixtiraam iyo walaalnimo leh.

Dhiganahaan waxaa mid cajiib ah oo ku dulmeeraysana sheeko fanned leh murugo, maad , nasiib iyo calaf.

Waa dhigane aad u lafa guraya waayaha noolasha iyo calafka heerka uu gaarsiinayahay.

Akhriste, Markale waxaan ku leeyahay aad baad ugu mahadsantahay akhrinta dhigahana aan ugu magac daray Ugaaso.

FARRIINTA QORAAGA

Nolashu waa sida tartanka oraddada oo kale, qof walba waxa uu jeclaystaa in uu kordhiyo xawaarihiisa, si uu u gaaro xariijinta guusha. Korarka xawaaraha waxaa dhaliya waa:- adkaysiga, dhabar-adaygga, sabarka, iyo dulqaadka, waxa hoos u dhigana waa niyad-jabka joogtada ah.

Si aad guusha dhabta ah u gaarto, badi dadaalka. Qof walba inta uu kaa dadaal badan yahay, ayuu kaa sarreeyaa, Iskana saar kalsooni yarida.

Haddii aad sii waddo in aad samaysid waxa aad mar walba qaban jirtay, waxaad sii wadaysaa helitaanka waxa aad mar walba heli jirtay. "Kuma xallin kartid dhibaatooyinkaaga isla fekerka aad u isticmaali jirtay in aad ku abuurto dhibaatooyinkaas, waa in aad hab kale u fekertaa si aad xal ugu keento dhibaatooyinkaas".

Samayso hiigsi fog oo aad ku ildoogsato, si la mid ah sida kuwa jecel quruxda ay ugu ildoogsadaan qoollayda, ayaga oo ka eega meelo fogfog, xafid hannaanka aad u mari lahayd si la mid ah sida ay u

xafideen magacyada qoollayda qurxoon kuna sheegaan:- dhiin, sur-dhiin, dambas, suud, dhoob, baqrool, qaxwool, baliil, duud love ama boorshiin.

Dhammaan jaadadkaan waxa ay yihiin kuwa aadka loo jecel yahay daawashadooda, waana tan sababtay in la xafido magacyadooda. Sidaa awgeed hannaanka aad u mari lahayd hiigsigaaga sidaan oo kale u xafid.

Ugu dambayn talo saaro Alle oo badi akhriska Qur'aanka iyo Culuumta kale waayo waa dheef. Dheeftuna meel cidlaha lagama helo, yeelo caado akhris, kuna hormari nolashaada adduun iyo Aakhiro waad ku liibaanaysaa Eebbe idinkiis e'.

**inta uu qof ka aqris
badanyahay, ayuu kaa
ogaal badan yahay**

**QORAAGGA BUUGGAN WAXA
UU QORAY DHOWR BUUG OO KALE**

- 1. MAAREYNTA KHILAAFKA**
- 2. FURAHA SHAQADA**
- 3. KALIGII TALIYE**

**KU XIDHNAW AKHRINTA
BUUGGAAGTIISAA**

= DHAMMAAD=